

Сонце вставало повільно, наче сумніваючись, чи вартує це таких зусиль.

На Діску займалася зоря, провіщаючи новий день, але якось спроквола, — і ось чому.

Коли світло нашттовхується на сильне магічне поле, воно втрачає всю свою настирливість. І відразу ж уповільнює рух. А в Діскосвіті магія була такою бентежно сильною, що м'яке жовтяве вранішнє світло огортало сонний краєвид, наче обійми ніжного коханця чи, як хтось би сказав, розтікалося, мов золотистий сироп. Воно затрималося на якусь мить, щоб заповнити долини. Далі поповзло уверх гірськими хребтами. Коли воно дісталось Серця Небес, шпилья з сірого каменю та зеленого льоду, що височів на десять миль, позначав Осердя Діскосвіту і був оселею його богів, воно вже нуртувало пристрастю і врешті-решт нечутно, наче оксамит, накрило темний ландшафт позаду скелі потужним неспішним цунамі.

Такого ви не побачите ніде, на жодному іншому світі.

Звісно, жоден інший світ не пливе крізь зоряну нескінченність, тримаючись на плечах чотирьох гігантських слонів, що примостилися на панцирі гігантської черепахи. Його ім'я — чи Її, згідно з іншою філософською школою — було Великий А'Туїн; він — чи, як могло статися, вона — не відіграватиме провідну роль в подіях, про які йтиметься далі, проте для розуміння Діскосвіту загалом надзвичайно важливо знати, що він — чи вона — є там

унизу, під шахтами, морським намулом і фальшивими скам'янілими рештками, які Творець розкидав лише заради того, щоб збити з пантелику археологів і підкинути їм сміховинні гіпотези.

Великий А'Туїн, космічна черепаха, чий панцир вкритий водневою памороззю, здірявлений метеорами та виглянуваний астероїдним пилом. Великий А'Туїн, чії очі були наче два прадавні моря, а голова — завбільшки з цілий континент, через який думки пропливали немов малі іскристі глетчери. Великий А'Туїн — з масивними млявими плавцями та панциром, що, мов дзеркало, відбивав зоряне сяйво, — неквапом рухався крізь темну млу міжгалактичного простору, несучи на собі Дискосвіт. Гігантський, як світи. Прадавній, як Час. Терплячий, мов це-глина.

Філософи, правду кажучи, так нічого й не збагнули. Насправді Великий А'Туїн має чудове дозвілля.

Великий А'Туїн — єдина істота в цілому всесвіті, котра достеменно знає, куди прямує.

Філософи, звісно, споконвіку сперечаються про те, куди саме він прямує, і постійно бідкаються, що можуть так ніколи цього й не довідатися.

Втім, за якихось два місяці вони про все дізнаються. І тоді матимуть *достатньо* причин, щоб бідкатися...

Була ще одна проблема, яка довгий час хвилювала тих філософів на Диску, які були наділені багатшою уявою, а саме — стаття Великого А'Туїна; вони витратили чимало зусиль та часу у спробах розв'язати її раз і назавжди.

Результати цих зусиль починають вимальовуватися, наче велика темна тінь, що пропливає, як велетенський гребінь з черепашачого панцира.

Це — бронзовий корпус «Безстрашного мандрівника», що несеться повз, повністю втративши контроль, — такий собі космічний корабель епохи неоліту, змайстрований і спущений через край диска астрономами-жерцями Круля, що зручно розташований на самому узбіччі і доводить, всупереч поширеній думці, що самозапуск космічного човна — *цілком реальна річ*.

На борту човна перебуває перший турист Дискосвіту, Двоцвіт. Останні кілька місяців він провів у мандрах, відкриваючи для себе Диск, а тепер швидко від нього віддаляється з причин, які непросто пояснити та які пов'язані з його спробою втекти з Круля.

Ця спроба виявилася на тисячу відсотків успішною.

Втім, незважаючи на всі докази, що він може стати також і *останнім* туристом на Диску, Двоцвіт милується краєвидом.

Угорі, приблизно на дві милі вище від нього, продовжує своє вільне падіння чарівник Ринсвінд, одягнутий в те, що на Диску вважається костюмом астронавта. Уявіть собі водолазний костюм, створений людьми, що ніколи не бачили моря. Шість місяців тому Ринсвінд був абсолютно звичайним чарівником-невдахою. Тоді він зустрів Двоцвіта, за шалені гроші погодився бути його провідником на незнайомих теренах і відтоді, поміж своїми новими обов'язками, потрапляє у всілякі халепи — у нього стріляють, його залякують і переслідують, він опиняється

* Гра слів «free launch» (самозапуск) та «free lunch» (безкоштовний обід), що відсилає нас до фрази «безкоштовних обідів не буває» (*there ain't no such thing as a free lunch*), що належить економістові Джону Кеннету Гелбрейту і була ключовою у науково-фантастичному романі Роберта Гайнлайна «The Moon Is a Harsh Mistress». — Прим. пер.

підвішеним у різних висотних місцях без жодної надії на порятунок, а іноді — як-от зараз — падає звідти вниз. Він не милується навколишнім краєвидом, бо зараз у нього перед очима пробігає усе його життя і затуляє довколишні красоти. Йому тепер потрохи стає зрозумілим, наскільки важливо не забути про шолом, коли вдягаєш скафандр.

Тут можна було б згадати ще багато подій, які пояснюють, чому цих двох зараз відносить світ за очі і чому Багаж, якого востаннє бачили, коли він відчайдушно перебирав усіма своїми стома ніжками, намагаючись не відстати від господаря, — далєбі не звичайна валіза — але такі пояснення забрали б доволі часу і, напевне, того не варті. Для прикладу, одного разу, кажуть, хтось запитав на вечірці відомого філософа Лі Тіна Улесника: «Чому ви тут?» — і на відповідь довелося чекати три роки.

Значно важливішим є те, що відбувається зараз у далекому космічному просторі, далеко вгорі над А'Туїном, слонами та чарівником, що швидко втрачає сили. Саму канву часопростору ось-ось прокрутить у сушарці.

Повітря було масним на дотик через очевидну присутність чарів та їдким від диму чорних воскових свічок, про склад яких розумний чоловік волів би краще не знати.

Було щось дуже незвичне у приміщенні глибоко в підземеллях Невидної академії, першого на Диску магічного університету. Передусім складалося враження, що в ньому було забагато вимірів — невидимих для ока, та все ж відчутно присутніх. Стіни були вкриті окультними символами, а більшу частину підлоги займала Восьмикратна Печать Стазису, що, як вважалося у магічних колах,